

Курс гривні планують утримувати на рівні 15–16 гривень за долар

Нацбанк України поки не вводитиме додаткові адміністративні обмеження для стабілізації курсу гривні. Про це повідомили учасники наради, що відбулася в НБУ в понеділок. «Нові обмеження вводити не планується. Домовились утримувати курс на рівні 15–16 гривень за долар», — сказав один із банкірів, які брали участь у нараді. «Нових обмежень поки не буде», — підтвердив інший учасник наради.

6,5

на стільки мільйонів гривень вдалося Кабміну продати автомобілів під час аукціонних продажів машин. Про це під час прес-брифінгу журналістам сказав міністр Кабінету Міністрів України Остап Семерак.

Україна витратила на підтримку гривні майже чверть золотовалютних резервів

Ще місяць тому золотовалютні резерви становили 16 млрд 385 млн дол. Протягом місяця Україна витратила майже 3,8 млрд дол., або 23% золотовалютних резервів. Станом на 1 листопада, за попередніми даними, обсяг міжнародних резервів становив 12 млрд 587 млн дол. США в еквіваленті. Таку цифру наводить Нацбанк. Ще місяць тому золотовалютні резерви становили 16 млрд 385 млн дол.

Земельна сфера в Україні надто корумпована

Українські земельні відносини крізь призму американського досвіду

Нещодавно зі США повернулася група українських експертів, яка вивчала американський досвід роботи у земельній сфері. Про те, як можна вдосконалити земельні відносини в нашій країні з урахуванням зарубіжного досвіду, говоримо з директором Ресурсного центру з прав на землю Проекту USAID «Агроінвест», президентом Асоціації «Земельна спілка України» Андрієм Кошилем.

— Наскільки продуктивною виявилася поїздка до США?

— Дуже продуктивно. Ми змогли ознайомитися з передовим досвідом земельних відносин Сполучених Штатів. Нам видалася нагода подивитися на це як на федеральному рівні, так і на рівні окремих штатів. Ми зустрічалися з місцевою владою, фермерами, представниками компаній, які проводять земельні аукціони, юридичних компаній, оцінювачами. Це для нас — неоціненний досвід.

— В яких штатах ви побували?

— Загалом наша поїздка тривала три тижні. За цей час встигли побувати в 16 штатах, зокрема в Меріленді, Вірджинії, Нью-Йорку, Небрасі, Неваді, Вайомінгу, Масачусетсі. Тож пройшли країну від її сходу до заходу. І, звісно, побували, у Вашингтоні.

Чому я так детально про все розповідаю? Та тому, що США — це неоднорідна країна. Кожен штат має свої особливості. Частково вони зумовлюються кліматичними умовами, рельєфом місцевості. Усе це суттєво позначається на сільському господарстві, на тому, як господарюють на землі.

Що нас здивувало, так це те, що за такої регіональної специфіки в Америці діє цілісна аграрна політика. Причому вона працює потужно. Ніхто не ставить під сумнів її ефективність. Там суворо дотримуються законів. Не так, як у нас — не встигли ухвалити якийсь земельний закон, а навздогін йому готують новий, який може перекреслити всі попередні напрацювання.

Згадаймо, як складалася доля закону «Про ринок земель». Тільки й чулося, що ось-ось Верховна Рада його ухвалить. І вона навіть намагалася це зробити. Аж невдовзі з'явився законопроект «Про обіг земель сільськогосподарського призначення». Останнім часом Держземагентство запропонувало громадськості на обговорення нову ініціативу — законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення порядку продажу права оренди на земельні ділянки сільськогосподарського призначення». Він докорінно змінює підходи до формування земельного ринку в нашій країні.

У США такої несповідності в земельних питаннях немає. Принаймні нам на це ніхто не жалівся. Називали різні проблеми, але такої серед них не було.

— Хто організував цю поїздку?

— Нас запросив американський

уряд. Ми перебували в рамках програми International Leadership.

До складу нашої делегації увійшли фахівці із земельних питань. Вони представляли Верховну Раду, освітні заклади, недержавні організації й органи місцевого самоврядування.

— Що в американській системі було особливо цікавим?

— Понад усе — це досвід децентралізації земельних відносин. Ми переконалися, що у США на місцевому рівні вирішується дуже багато земельних питань. Це дозволяє гнучкіше підходити до розвитку населених пунктів, до створення привабливого інвестиційного клімату.

У нас дуже багато влади сконцентровано на центральному рівні. Це породжує чимало проблем. Одна з них має прямий стосунок до корупції. Тому що працює принцип «будь-яке рішення коштує грошей». Звісно, не легально сплачених, а тих, що йдуть до кишені чиновників.

На місцевому рівні корупція так не буває. Зазвичай члени громади стають свідками ухвалення рішень, зокрема і в земельній сфері. Тож вони можуть їх регулювати, впливати на них.

Тому особливо важливо наші територіальні громади наділити більшими повноваженнями. Це те, що намагаються зробити автори вітчизняної територіально-адміністративної реформи. Вивчення досвіду США остаточно переконало в тому, що її треба якнайшвидше запровадити.

— Закритість земельних рішень в Україні — це чи не найголовніша проблема, з якою постійно стикаються землевласники і ті, хто прагне оформити власність на землю, її оренду. Як це виглядає в США?

— Тут у земельних питаннях спостерігається абсолютна прозорість. Зрештою, щоб переконатися у цьому, не обов'язково їхати до Сполучених Штатів. Достатньо увійти в Інтернет — і ви одержите всю необхідну земельну інформацію. Вона є доступною для кожного. Це знімає

напругу в багатьох земельних питаннях.

Як у нас усе це виглядає — усі знають: інформація про окремих власників землі — це мало не державна таємниця. Неподальк Києва у лісі виявили ділянку розміром 2 гектари. Вона огорожена парканом заввишки кілька метрів. Виглядає немов цитадель. І ніхто достеменно не може сказати, кому та земля належить. Тільки натякають, що чиновнику дуже і дуже високого рівня. Мовляв, зрідка приїздить сюди...

В Америці з корупцією борються успішно. В будь-якому разі, на жодній зустрічі, під час приватних розмов, які передбачають більшу відвертість, ніхто з американців на корупцію не нарікав

— Які механізми функціонування земельного ринку бажано було б запозичити в американців?

— Ми дуже високо оцінили тамтешні підходи до консервації земель. Вони дозволяють зберегти землі сільськогосподарського призначення, унеможливають їх безпідставне переведення до інших категорій. Тому там земля, на якій вирощують хліб, не передають під житлову забудову або, наприклад, під будівництво автозаправок, як це часто трапляється у нас.

Цікавий інструмент — це передача земель у трастове управління освітнім закладам. Від господарювання на них вони отримують доходи і в такий спосіб фінансують власну діяльність. Ми бачили університети, які мають достатньо грошей і для організації навчального

процесу, і для належного матеріально-технічного забезпечення.

— Вітчизняна земельна сфера досі залишається надто корумпованою. Як із цим складається ситуація в США?

— Головний механізм боротьби з корупцією — це публічність рішень, які ухвалюються, та їх доступність для всіх громадян. Тільки в США він працює, а у нас — ні. Тому ми і маємо протилежні результати.

Велике значення мають також економічні важелі. У Сполучених Штатах віддають перевагу стимулювальним заходам. А це підкошує корупцію, бо вона завжди живиться тим, що забороняється. Якщо немає заборон, то немає і за що платити гроші чиновнику.

В Америці вже давно до цього звикли і навіть не уявляють, що може бути інакше. Коли я розповідаю про такі речі, то мої колеги, знайомі й родичі дивуються — а чи є взагалі земельна корупція в США? Я так відповідаю: річ не в корупції, а в її рівні й у тому, як система з нею бореться. В Америці вона з корупцією бореться успішно. В будь-якому разі, на жодній зустрічі, під час приватних розмов, які передбачають більшу відвертість, ніхто з американців на корупцію не нарікав.

— Наскільки бюрократизованим у США є процес оформлення власності на землю, її успадкування, дарування, передачі в оренду?

— Сам цей процес є досить складним, тому що покупець земельної ділянки, по суті, повинен відслідкувати весь ланцюг операцій, які були здійснені до нього. Як правило, цим опікуються юридичні компанії чи адвокати, які беруть усі записи, починаючи з того моменту, коли держава роздавала землі своїм громадянам. І щоразу доводиться відслідковувати цей процес.

Попри свою складність, ця процедура в США дає хороші результати. Якщо ви її успішно пройдете, то у подальшому можете спокійно працювати на землі, не думаючи про можливе її рейдерське захоплення.

Орендні відносини в Сполучених Штатах переважно є короткотерміновими. Вони можуть тривати 1–3 роки. Причому власники землі й орендарі підписують дуже прості договори. Зазвичай вони їх не реєструють, хоча в різних штатах щодо цього може бути різна практика.

— Чи стикаються американці з такими проблемами, як відумерла спадщина, нічийна земля?

— Навіть в Америці не завжди знаходять реальних власників землі. Але на те є юристи. Вони здійснюють їх пошук. Також ці справи розглядаються в суді.

Тобто проблеми з відумерлою спадщиною та нічийною землею є, але вони вирішуються. І поки вони вирішуються, ніхто нелегально такі ділянки не використовує у сільськогосподарстві. Якщо щось подібне і станеться, то проти порушника закону постане вся система.

Як у нас це виглядає? Людина пішла з життя, власники земельної ділянки ніхто не шукає, а сама ця ділянка успішно обробляється орендарем. Той як мав із того зиск, так і надалі продовжує отримувати доходи.

— Напередодні нинішніх парламентських виборів лідери деяких політичних партій виступили проти запровадження в Україні механізму купівлі-продажу землі сільськогосподарського призначення. Що це — політичний популізм чи прояв можливої зміни політики в земельній сфері?

— Забороняти продаж землі можна скільки завгодно, але якщо економіка потребуватиме механізму пошуку ефективного власника, то ринок землі все одно буде існувати. Сьогодні він перебуває у напівкримінальному стані, працює здебільшого нелегально. Але особливо прикро те, що держава не хоче визнати дійсності, а саме — існування такого ринку. Водночас вона прагне його регулювати і контролювати.

Експерти Ресурсного центру бачать, що є економічні та юридичні механізми, які дозволяють зробити наш земельний ринок прозорим. Безумовно, повинні бути певні обмеження, але заборонити продаж землі сільськогосподарського призначення практично неможливо.

Важливі кроки, які має здійснити Україна, щоб підготуватися до відкриття ринку земель, викладені в підготовленій нашими експертами програмі «Десять кроків до подолання корупції в земельних відносинах». З цієї програмою та іншими напрацюваннями Ресурсного центру та Земельної спілки можна ознайомитися на Земельному порталі України (zem.ua).

Зараз ми активно впроваджуємо зазначену програму: організуємо публічні обговорення, готуємо аналітичні матеріали, розробляємо проекти законодавчих актів. У цій роботі будемо використовувати й знання, отримані у США, але, звісно, з урахуванням наших реалій і особливостей українських земельних відносин та їх регулювання.

Максим НАЗАРЕНКО

Автобус під час руху загубив два колеса. На щастя, потерпілих немає

У понеділок, 10 листопада, близько 19-ї години, водії, що рухалися в напрямку Рівне–Луцьк, стали свідками події, яка шокує: автобус марки «Еталон», що здійснював рейс за маршрутом Рівне–Оржів, розігнавшись із гірки, прямо на ходу втратив два задні ліві колеса. В салоні маршрутки під час аварії були пасажери. Втративши керування, водій виїхав на зустрічну смугу. На

щастя, постраждалих нема, оскільки на зустрічній смузі машин не було. Автобус залишився стояти на дорозі. Зі слів очевидців, шофер пересадив людей до інших транспортних засобів, а сам залишився на місці пригоди. Хоч як дивно, він наполегливо шукав колеса та гайки, якими вони були прикручені. За словами водія, він ще раніше помітив певну вібрацію, проте не надав цьому значення.

Домашніх тварин необхідно негайно провакцинувати від сказу

У зв'язку із виявленням у сусідніх областях сказу у тварин, КП «Ласка» звертається до власників домашніх улюбленців, аби ті негайно провакцинували їх від сказу. Вакцинацію здійснюють у Луцькій міській державній лікарні ветеринарної медицини за адресою: вул. Ковельська, 128, тел. 72-52-76.

До того ж до 30 грудня цього року необхідно обов'язково зареєструвати своїх домашніх тварин. Реєстрацію здійснюють у ветери-

нарних клініках міста (вул. Івана Франка, 46, просп. Грушевського, 27 — «Олтан-вет», вул. Кравчука, 46г — «Лапа», вул. Ковельська, 128 — Луцька міська державна лікарня ветеринарної медицини), ЖКП вашого району або у КП «Ласка» (вул. Богдана Хмельницького, 17, 103 каб.).

Консультації за тел. 095 00 22 810; 095 78 92 934; 093 514 88 23 (з 9 до 17 год.) або у відділах ЖКП вашого району.